

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 047 15/99-2075
Signatura: bd7cs103

Oblastní pracoviště č. 4 Plzeň
Okresní pracoviště Tachov

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Tachov, Hornická 1325
IZO:	102 464 286
Ředitelka školy:	Mgr. Naděžda Zabadalová
Zřizovatel:	Město Tachov, MÚ Tachov Rokycanova 1, 347 01 Tachov
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Tachov, Pobřežní 140, 347 01 Tachov
Termín inspekce:	8. - 10. února 1999
Inspektoři:	Mgr. Jan Havránek, Mgr. Marcela Šimková, Mgr. Lenka Rusnoková, Mgr. Darina Motlíková, Mgr. Bohuslav Tichý
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.): Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Zřizovací listina MŠMT ČR, rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 174/97. Jmenovací listina ředitele školy a potvrzení ve funkci ze dne 22. 6. 1998, ŠÚ Tachov č.j. 156/98. Organizační řád školy. Rozvrh hodin. Individuální plány vyučujících ve sledovaných předmětech. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1997-1998, přehled aprobovanosti výuky na škole, písemné podklady hodnocení průběhu výuky jednotlivými inspektory.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Základní škola v Hornické ulici je relativně nová. Byla postavena v roce 1958. Skládá se ze čtyř částí, které jsou navzájem propojené. V hlavní budově je pět tříd prvního stupně, všechny kmenové učebny II. stupně, 7 odborných učeben (Ch, F, Vv, Př, výpočetní techniky, jazyková učebna a dílny), kabinety, sborovna, kancelář a ředitelna. Ve dvou bočních budovách jsou tělocvičny (2) a dílny. Dodatečně byl přistavěn pavilon I. stupně, který je s hlavní budovou propojen krytým koridorem. I v něm je sborovna, ředitelna, kabinety a čítárna. Současně je škola spojena se stravovacím pavilonem, který však není součástí školy. Je průběžně velmi dobře udržovaná.

Podle zřizovací listiny je kapacita školy 820 žáků. Ze současného stavu přihlášených 660 žáků je patrné, že škola má ještě dosti značné kapacitní rezervy.

Třídy i odborné pracovny jsou funkčně zařízeny. Škola průběžně zajišťuje renovaci školních lavic (v průměru tři třídy za 1 rok) a postupnou kompletní výměnu židlí. Má k dispozici i další potřebná zařízení (pozemek, cvičná kuchyň, hřiště). Stav školního hřiště není dobrý, je nutná celková rekonstrukce, a to i proto, že kromě využití ZŠ je částečně využíván k výuce Tv i sousedním gymnáziem a pro různé tělovýchovné aktivity i přilehlým DDM. Vliv na stav hřiště má i nekontrolovatelný přístup veřejnosti.

Ve škole je zřízena školní knihovna. Základ žakovské knihovny tvoří soubory doplňkové četby, které se průběžně doplňují nebo obměňují. Učitelská knihovna je umístěna v kabinetu jazyka českého, odborné publikace jsou v kabinetech pro bezprostřední použití. Knižní fond se sice stále doplňuje nebo obměňuje, finančních prostředků je však stále méně.

Základní soubor učebnic a učebních textů je dostatečně široký a aktualizovaný, odpovídá vzdělávacímu programu školy. Škola využívá nabídku učebnic více nakladatelství. Všechny používané učebnice mají platnou schvalovací doložku.

Učební a didaktické pomůcky jsou zastoupeny v míře odpovídající zvolenému vzdělávacímu programu, velikosti a typu školy. Škola fond pomůcek podle požadavků učitelů a finančních zdrojů doplňuje. Částka určená k tomuto účelu však byla výrazně snížena. Didaktická technika byla využita v průběhu inspekce výjimečně.

Učebna výpočetní techniky je vybavená 15 +1 moderními PC. Je využívána jak pro práci žáků v rámci volitelných předmětů, tak pro školení učitelů okresu v používání výpočetní techniky.

Materiálně-technické podmínky výchovně-vzdělávací činnosti jsou spíše nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických-podmínek

Škola má ve vztahu k počtu žáků a zvolenému vzdělávacímu programu Základní škola odpovídající prostorové podmínky (učebny, chodby, WC dostatečně dimenzované šatny). Rozvrh vyučovacích hodin a délky přestávek respektují psychohygienické potřeby žáků a pedagogických pracovníků.

Pro zlepšení světelných podmínek výuky bylo ve všech kmenových třídách i odborných učebnách instalováno osvětlení podle požadavků OHES. Do všech tříd orientovaných jižním směrem byly zabudovány žaluzie.

Vytápění budov je regulované v závislosti na venkovní teplotě.

Před školou bylo nově upravené prostranství tak, aby žáci školy mohli v době velké přestávky vycházet ven (platí pro budovu I. i II. stupně mimo zimní období).

V celé hlavní budově se nově upravily vnitřní omítky; tím se zlepšila jak estetika prostředí, tak hygienické poměry.

Nedostatkem jsou poddimenzovaná hygienická zařízení u tělocvičen.

Pitný režim škola neorganizuje. Zejména na I. stupni však dbá prostřednictvím třídních učitelů na to, aby žáci nosili nápoje sami. Možnost napít se mají žáci kdykoliv, i v hodině.

Estetika školního prostředí je velmi dobrá. V hlavní budově je výzdoba převážně tematicky pojata (dějiny, hudba, historie města, osvobození Tachova aj.), za zmínku stojí galerie výtvarných děl v přízemí (obrazy). V budově I. stupně jednoznačně převládají ve výzdobě výtvarné žakovské práce.

V době inspekce byly školní budovy čisté a přiměřeně temperované.

Psychohygienické podmínky školy jsou průměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Na škole pracuje celkem 38 pedagogických pracovníků, včetně vychovatelek ŠD a 9 provozních zaměstnanců, převažují učitelé vyšších věkových skupin. V uvedeném počtu jsou zařazeni i 3 pracující důchodci se sníženým úvazkem. Čtyři učitelé dojíždí.

Věková struktura pedagogických pracovníků školy:

Počet let pdg.praxe	do 1 roku	do 2 let	do 4 let	do 6 let	do 9 let	do 12 let	do 15 let	do 19 let	do 23 let	do 27 let	do 32 let	nad 32 let
počet prac.	1	-	-	1	3	3	7	5	4	2	4	8

Na I. stupni jsou - kromě jedné vyučující, která má odbornou a pedagogickou způsobilost pro II. stupeň, všechny učitelky odborně i pedagogicky způsobilé.

Ve většině předmětů na II. stupni je zajištěna odbornost výuky. Delší dobu schází učitel pro výuku Tv chlapců, neodborně se vyučuje Rv, Hv, Aj a převážně neodborně se vyučuje jazyk německý. Všichni učitelé bez odborné způsobilosti, kteří vyučují cizí jazyky se zúčastnili jazykových kurzů.

Přehled odbornosti výuky na II. stupni v hlavních předmětech

Předmět	Čj	Nj	On	D	Z	M	F	Ch	Př
% odb. výuky	94	34	93	58	68	94	92	100	100

Vychovatelky školní družiny mají odpovídající pedagogické vzdělání.

Personální podmínky školy jsou spíše nadprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Škola pracuje podle vzdělávacího programu Základní škola v 1. - 7. postupném ročníku, v osmém a devátém ročníku podle upravených učebních dokumentů č.j. 18 730/91-20. Osnovy jsou rozpracované jednotlivými vyučujícími do tematických časových plánů. Sledováním probíraného učiva při hospitacích a porovnáním zápisů v třídních knihách s časovými plány nebyla zjištěna významnější časová diference.

Učební osnovy jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

I. stupeň

Vyučující byly na výuku dobře připravené. Rozdílné bylo pojetí výuky jak podle délky pedagogické praxe, tak především volbou vyučovacích metod a postupů. Motivace žáků byla průběžná, kladná a také vzájemný vztah mezi žáky a vyučujícími byl pozitivní. Převládalo tradiční, verbální pojetí výuky s frontální organizací práce a nižší mírou aktivizace žáků. Rovněž nebyl v některých hodinách výraznější diferencovaný přístup k nadanějším nebo naopak zaostávajícím žákům.

Při procvičování a opakování učiva formou analogické samostatné práce bylo přihlédnuto k osobnímu tempu žáků. Jiné typy a formy samostatné práce odpovídající současným trendům vyučování nebyly využity. Vložené relaxační chvílky měly u žáků pozitivní vliv na jejich koncentraci.

Žáci s porozuměním četli a interpretovali literární text, dobře se orientovali v číselné řadě a měli správně osvojené hygienické a pracovní návyky při psaní. V průběhu řízených rozhovorů byli aktivní a ukázněni, dobře reagovali na pokyny vyučujících. Jejich vědomosti a dovednosti byly ve sledovaných předmětech na odpovídající úrovni, hloubkou zaujetí a projevených znalostí vynikli v přírodovědě.

Ze strany učitelů bylo důsledně dbáno na celkovou úpravu písemných projevů žáků. Písemnosti žáků byly pravidelně kontrolovány. Klidné a příjemné vystupování učitelů vytvářelo ve třídách příznivou atmosféru.

Učební osnovy byly ve sledované výuce plněny.

Didaktická technika nebyla využita.

V některých hodinách byla patrná snaha vyučujících vést žáky k projevení vlastního názoru, zaujetí stanoviska a jeho obhájení.

Ve výuce na I. stupni převládala dílčí pozitivita nad běžnou úrovní.

II. stupeň

Český jazyk

Výuka literární výchovy byla připravena nadprůměrným způsobem po stránce obsahové i organizační. Téma bylo předkládáno s ohledem na věk žáků a jeho zvláštnosti, byl uplatněn pedagogický takt a nadhled. Zvolené metody a formy práce byly efektivní, žáci se aktivně podíleli na zpracování tématu. Byli vhodným způsobem vedeni k porozumění poetickému textu i pochopení autora.

Mluvnické učivo bylo prezentováno v žádoucím rozsahu i tempu, ale zvolený frontální způsob výuky byl málo podnětný. Žáci se umí orientovat v odborné příručce, učivo dobře zvládali.

V průběhu sledované výuky českého jazyka byli žáci povzbuzováni a chváleni, vystupování a vyjadřování pedagogů bylo pro žáky příkladem. Klidná atmosféra ve třídách umožňovala systematickou práci a pozitivní komunikaci mezi učiteli a žáky.

Celkově byla výuka hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Anglický a německý jazyk

Rozsah i obsah probíraného učiva byl přizpůsoben míře jazykové pokročilosti žáků.

Ve výuce bylo dominantní zaměření na osvojování jazykových prostředků.

Převládal frontální způsob práce s promyšleným střídáním učebních činností, které na sebe logicky navazovaly a byly v souladu se stanovenými cíli.

Procvičování mluvnického učiva, slovní a frazeologické zásoby v nových spojeních a kontextech mělo pozitivní vliv na pochopení a zapamatování. Ve výuce bylo minimální zastoupení mluvních cvičení, které by rozvíjely ústní vyjadřování žáků.

Žáci byli snaživí, učitelé je často povzbuzovali, respektovali osobní tempo žáků a poskytovali jim zpětnou vazbu.

Didaktická a auditivní technika nebyla do výuky zařazena.

Celkově lze výuku cizích jazyků hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

Matematika

Výuka matematiky je zajištěna odborně i pedagogicky způsobilými vyučujícími, kteří k výuce přistupují zodpovědně, pracují systematicky, na výuku se připravují, hodiny vhodně promýšlí. Kladně lze hodnotit pozornost a kázeň žáků. Ti jsou učiteli vedeni k pracovitosti, přesnosti, pozornosti a k rozvíjení logického úsudku. Žáci se aktivně podíleli na výuce a pracovali se soustředěním. Náročnost zadávaných úloh odpovídala požadavkům učebních osnov. Z namátkové kontroly školních sešitů lze konstatovat, že mají průměrnou obsahovou a grafickou úroveň. Četnost zadávání domácích úkolů je přiměřená. Patrný byl velmi dobrý vztah mezi vyučujícími a žáky. Učební plány i osnovy jsou plněny.

Výuka matematiky je vedena s odpovídající náročností, je spíše na nadprůměrné úrovni.

Fyzika

Výuka předmětu je vedena v odborné učebně fyziky, která prostorově navazuje na kabinet fyziky. Metody práce byly odvislé od osobnosti vyučujících. Jedna sledovaná hodina byla vysoce efektivní s využitím názorných pomůcek a s dobrou pozorností i kázní žáků. Ti, byli dostatečně motivováni a pracovali se zájmem. V druhé hodině se vyučující nedařilo udržet pozornost a kázeň. Žáci často vyrušovali, svým jednáním přímo provokovali vyučující. Výsledný efekt vyučovací hodiny byl nevhodným jednáním některých žáků silně poznamenán. Atmosféra v této třídě nebyla příznivá.

Výuka v předmětu fyzika je na průměrné úrovni.

Zeměpis

Výuka předmětu byla sledována v jedné vyučovací hodině, a to v poloodborné učebně zeměpisu.

Hodina měla tradiční stavbu s důrazem na práci s mapou a učebnicí. I když převládal frontální způsob výuky, byl částečně patrný individuální přístup k problémovým žákům. Probírané téma (obyvatelstvo ČR) je značně obsáhlé a nepovedlo se jej v hodině zcela naplnit. Učivo bylo vhodně aktualizováno.

Přes snahu vyučujícího byli žáci v hodině dosti pasivní. U klíčových pojmů mohla být využívána více zpětná vazba, zejména v případě slabších žáků. Určité rezervy byly patrné také ve vazbě probíraného učiva na místní region.

Ze sledované hodiny je možné hodnotit úroveň výuky v předmětu zeměpis jako průměrnou.

Přírodopis

Výuka v obou sledovaných hodinách se realizovala v odborné učebně přírodopisu, která je spojena s kabinetem. Obě hodiny splnily stanovený cíl. Způsob práce byl v hodinách odlišný.

V jedné hodině bylo učivo vyvozováno na základě vědomostí žáků a rozбором připraveného názoru (obrazové tabule, učebnice, demonstrační preparáty - mikroskop). Často byla využívána zpětná vazba. Aktivita žáků se v hodině postupně zvyšovala. Žáci mohli prezentovat vlastní názor. Velmi často se uplatňovala ekologická hlediska. Jednoduchý zápis byl přehledný, některé jeho části však mohli žáci doplnit sami.

Druhá hodina byla vedena vzhledem k abstraktnosti tématu spíše frontálním způsobem. Opět byl vhodně využitý demonstrační materiál (při zkoušení), učivo bylo přiblíženo i jednoduchým náčrtem. Vyvozování látky bylo sice přesné a žákům srozumitelné, mohla být ale využita analytická práce žáků s textem v učebnici, kde je téma přehledně sestaveno. Také vyvození některých závěrů a zápis mohl být žáky proveden samostatně.

V obou hodinách byla patrná snaha vyučujících o dobrý kontakt se žáky. Zejména v nižším ročníku projevovali žáci o předmět a probíranou látku živý zájem. Průběžně se nově získané pojmy dávaly do souvislostí se zkušeností žáků nebo už známou látkou. Atmosféra byla výuce příznivá, poněkud ale poznamenána nervozitou vyučujících.

Celkově je možné hodnotit výuku přírodopisu jako spíše nadprůměrnou.

Dějepis

Sledovaná výuka byla velmi dobře promyšlená a zorganizovaná. Nové učivo bylo vyvozováno na základě zkušeností a dřívějších znalostí žáků v žádoucím rozsahu i tempu. Žáci nebyli zatěžováni podrobnostmi, k novým poznatkům byli vedeni dobře formulovanými logickými otázkami, odkazy na vlastní četbu, uplatněny byly mezipředmětové vztahy. Důsledně bylo dbáno na správné vyjadřování žáků. Po stránce metodické byl zvolen frontální způsob výuky s vhodným střídáním činností a individuálními úkoly pro některé žáky.

Žáci byli v průběhu výuky povzbuzováni a pozitivně hodnoceni. Nebyli příliš aktivní, ale ochotní a snaživí ve spolupráci s učitelkou. Ve třídě byla klidná, pracovní atmosféra.

Výuka byla dobře zabezpečena pomůckami, žáci umí pracovat s mapou a časovou přímkou.

V předmětu dějepis je výuka hodnocena jako spíše nadprůměrná.

Celkově lze hodnotit výuku na II. stupni jako spíše nadprůměrnou.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Prospěchový průměr vykazuje v základních ukazatelích pozitivní vývoj:

Školní rok 1996/97

I. stupeň: 1,40

Školní rok 1997/98

I. stupeň: 1,38

II. Stupeň:	2,28	II. stupeň:	2,13
průměr školy	1,84	průměr školy	1,72

Ve školním roce 1997/98 bylo přijato na šestileté Gymnázium v Tachově 13 žáků. Na další typy středních škol bylo přijato celkem 13 žáků. Celkem tedy 26, což tvoří 40 % všech vycházejících žáků. Zbývající žáci byli přijati na různé typy SOU a OU.

Spektrum volitelných předmětů je poměrně široké (9 v roce 1997/98 a 7 v roce 1998/99), i když nabídka je ovlivněna především možnostmi školy. Za nadstandardní lze považovat výuku výpočetní techniky, konverzaci v německém jazyce a sportovní výchovu, což dokazují výsledky řady soutěží v okresních kolech i postupy do regionálních kol. Za pozornost stojí i práce s talentovanými žáky v Čj, D, Ch, M, a Vv, o čemž svědčí výborná umístění v okresních kolech (1. místo v olympiádě M 5. tříd, 1. místo v olympiádě z Ch, 3. místo v soutěži Mladý historik, 1. a 2. místa v recitační a čtenářské soutěži, tři 2. místa a jedno 3. místo ve výtvarných soutěžích).

Ve většině hodin byla komunikace žáků průměrná, výrazně však byla ovlivněna zvolenými postupy a osobností učitele. Rovněž úroveň vědomostí prezentovaná žáky (zkoušení, frontální opakování probraného učiva, navazování na již probranou látku, samostatná práce, schopnost pracovat s podpůrnými pracovními materiály aj.) byla v jednotlivých třídách rozdílná, ale celkově spíše nadprůměrná.

Z hlediska výsledků vyučování se může stav na škole hodnotit jako spíše nadprůměrný.

7 Výroční zpráva

Výroční zpráva o činnosti školy je v souladu s § 17e odst.2 a §17g zákona č. 139/1995 Sb., postihuje všechny oblasti podle tohoto zákona a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Je doplněna 4 přílohami. Nekonstatuje pouze dané skutečnosti, ale naznačuje i další postupy v následujícím roce. Protože na škole není zřízena rada školy, byla zpráva projednána na pedagogické radě s pracovníky školy dne 1. 9. 1998. Zpráva byla bez připomínek schválena.

Výroční zpráva má nadprůměrnou úroveň.

8 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Vedení školy podporuje další odborný růst učitelů. V průběhu posledních třech let získali učitelé školy řadu osvědčení v rámci kurzů (Hv, psychologie, hudebně pohybové výchovy, didaktiky Aj - 2, Nj - 3, všechny učitelky I. stupně prošly kursem dramatické výchovy). Jeden učitel (protidrogový preventista) úspěšně absolvoval PEER program. V současné době navštěvuje kurs Nj organizovaný PC Plzeň 6 učitelů I. stupně.

Vedení školy vybírá aktuální metodické materiály z odborných publikací a seznamuje s nimi všechny členy pedagogického sboru (např.: „Šikana a její důsledky“, „Nebojte se češtiny“, „Aktivní výuka ve světle hospitací“ apod.). V letošním roce tak bylo připraveno celkem 11 metodických materiálů.

Škola odebírá celkem 11 odborných publikací.

Úroveň péče o další vzdělávání učitelů je spíše nadprůměrná.

9 Hodnocení činnosti školských zařízení

Školní družina

Školní družina je zřízena jako součást školy. Ve třech odděleních je zapsáno 75 žáků. Povinná dokumentace školní družiny je vedena řádně a funkčně v souladu s ustanovením § 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.

Oddělení školní družiny mají samostatné místnosti, které jsou vybaveny funkčním nábytkem. Umístění družiny ve vlastních prostorách v budově školy umožňuje plynulou organizaci provozu a průběhu vzdělávací činnosti ŠD. Hračky a pomůcky byly v průběhu posledních let pro nedostatek finančních prostředků velmi málo obnovovány a doplňovány.

Práce školní družiny je plánovaná. Roční plán, který obsahuje rámcové cíle výchovně-vzdělávací činnosti je rozpracován do týdenních plánů. Tyto jsou variabilní a vytvářejí širokou škálu pestrých aktivit dětí.

V době konání inspekce byla činnost školní družiny zaměřena na rekreační a sportovní činnost venku. Příznivé sněhové podmínky umožnily realizovat plánované sáňkování a bobování žáků.

Činnost školní družiny lze hodnotit jako nadprůměrnou.

ZÁVĚRY

Posouzením sledované oblasti byla vymezena

pozitiva:

- stabilizovaný pedagogický sbor
- velmi dobré materiální podmínky výuky (pravidelná údržba budovy, postupná výměna nebo modernizace staršího vybavení, nová učebna informatiky ap.)
- převažující příznivá atmosféra ve třídách během výuky
- estetika školních prostor
- široká nabídka volitelných předmětů
- specializace výuky některých předmětů na I. stupni (jazyk německý, anglický, Hv, Vv, přírodověda, vlastivěda)
- vysoké zapojení a úspěšnost školy v soutěžích (v rámci školy, okresu a v některých případech i regionu)

negativa:

- rezervy v činnostním pojetí výuky, které je vzdělávacím programem Základní škola preferováno
- špatný stav školního hřiště, poddimenzovaná hygienická zařízení u tělocvičen
- přetrvávající problém s výukou tělesné výchovy chlapců na II. st. (časté střídání učitelů)

Výchovně vzdělávací proces probíhá na škole podle schválených učebních plánů a osnov. Celkově je možné hodnotit podmínky a průběh vzdělávací práce na škole jako spíše nadprůměrné.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Jan Havránek.

členové týmu Marcela Šimková

Lenka Rusnoková

Darina Motlíková

Bohuslav Tichý

V Tachově dne 26. února 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal dne 11. března 1999

ano
razítko

Podpis ředitelky školy v. z. V. Vaněk ZŘŠ v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Město Tachov	99-03-12	25/99
Školský úřad: Tachov	99-03-12	26/99
Rada školy: není	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
11. 3. 1999	-	nemám připomínky